

Nettilukutaidot-kuvan tekstivastine

Nettilukutaidot-kuvan otsikkona on Mistä nettilukutaidoissa on kyse, ja millainen on tiedonhaun prosessi netissä? Sen alla on teksti, jossa sanotaan: Nettilukutaidot ovat osa monilukutaitoa. Painettujen tekstien ja verkkotekstien lukemisen prosessit ovat osin samoja. Ongelmanratkaisutaidot liittyvät vahvasti nettilukemisen osa-alueisiin.

Kuvassa esitellään sateenvarjokäsitteenä nettilukutaidot, joihin kuuluvat tekniset perustiedot ja -taidot, tiedonhaun ja tiedonhallinnan tekstitaidot, digitaalisen sisällöntuotannon taidot, viestinnän, jakamisen ja yhteistyön taidot sekä turvataidot. Teknisiin perustaitoihin kuuluvat muun muassa verkkoympäristöjen ja ohjelmistojen hallinta. Tiedonhaun tekstitaitoihin kuuluvat navigointi, hakukoneet ja hakustrategiat, kriittinen arviointi ja tallennus. Digitaalisen sisällöntuotannon taitoihin kuuluvat sisällön luominen ja soveltaminen eri muodoissa sekä tekijänoikeudet. Viestinnän, jakamisen ja yhteistyön taitoihin kuuluvat muun muassa netiketti, kollaboraatio ja aktiivinen kansalaisuus. Turvataitoihin kuuluvat tietojen ja ympäristön turvallisuus sekä yksilön hyvinvointi.

Lisäksi kuvassa esitellään tutkivan nettilukemisen prosessi. Se koostuu seuraavista vaiheista, jotka muodostavat syklin:

1. tiedonhaun käsitteellistäminen: millaista tietoa haetaan ja missä muodossa
2. hakusanojen ja -lausekkeiden muotoilu, hakujen tekeminen
3. kriittinen arviointi: hakutulosten ja lähteiden relevanssi ja luotettavuus
4. tiedon koonti ja lisähakujen tarpeen arviointi
5. tiedon soveltaminen ja synteessin laatiminen
6. tiedon jakaminen.

Eryyisesti neljännessä vaiheesta, eli tiedon koonnista ja lisähakujen tarpeen arvioinnista, voidaan siirtyä uudelleen tiedonhaun käsitteellistämiseen ja hakusanojen muotoiluun ja uusien hakujen tekemiseen.

Tiivistettynä prosessissa on kyse tiedonhaun, arvioinnin ja synteessin syklistä, joka etenee alusta loppuun useamman kerran.

Tekijät:

Lehtinen, A. & Leino, K. (2019). *Nettilukutaidot-kuva*. LUKILOKI-hanke 2018–2022. Jyväskylän yliopisto.

Graafinen toteutus:

Terese Bast

Lähteet:

Frailon, J., Ainley, J., Schulz, W., Duckworth, D., & Friedman, T. (2019). Computer and information literacy framework. In *IEA International Computer and Information Literacy Study 2018 Assessment Framework* (pp. 13-23). Springer, Cham.

Hakkarainen, K., Lonka, K., & Lipponen, L. (2004). *Tutkiva oppiminen: Järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen syyttäjinä*. WSOY.

Kiili, C., & Laurinen, L. (2018). *Monilukutaidon mestariksi. Opettaja nettilukemisen ohjaajana*. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti.

Vuorikari, R., Punie, Y., Gomez, S. C., & Van Den Brande, G. (2016). *DigComp 2.0: The digital competence framework for citizens. Update phase 1: The conceptual reference model* (No. JRC101254). Joint Research Centre (Seville site).